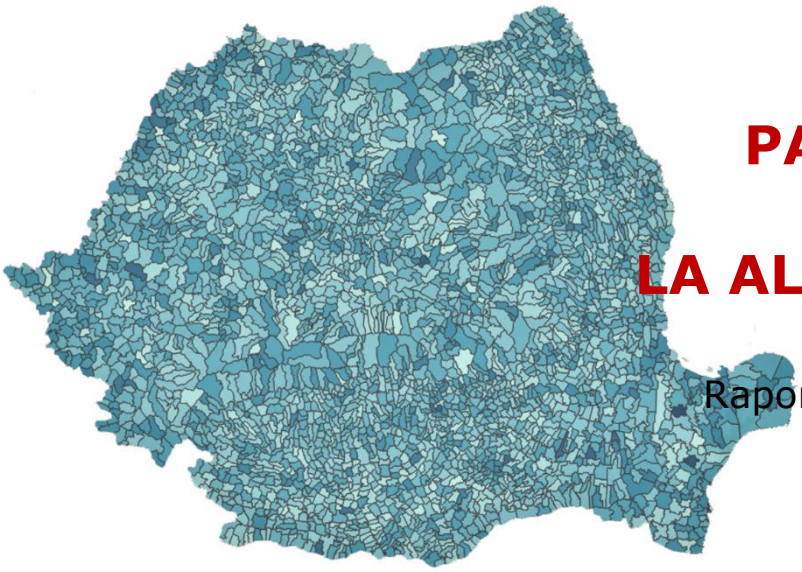

PARTICIPAREA FEMEILOR LA ALEGERILE LOCALE DIN 2020

Raport de monitorizare nr. 2

Septembrie 2020

Semilunei 7, ap. 1
București
www.expertforum.ro

Canadă
Proiect susținut printr-un grant al Ambasadei Canadei în România.

Policy brief EFOR #92

Autori

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum
Sorin Ioniță, Expert reformă administrativă, Expert Forum

Creare bază de date

Alexandru Popescu

Participarea redusă a femeilor la viața politică din România rămâne o realitate şi runda asta de alegeri. La localele de săptămâna viitoare situația nu s-a schimbat mult faţă de 2016, după cum vom arăta mai jos, cu toate că au apărut partide noi în competiţie.

Instituţional lucrurile stau chiar mai prost: birourile de circumscripție publică acum mai puține date decât în iunie 2016. **Între informațiile care s-au scos se află data nașterii și genul candidaților!** Aceştia sunt indicatori importanți pentru a vedea dacă un candidat are vârsta minimă de 23 de ani și poate participa în aceste alegeri; ori dacă partidele politice respectă reglementările și bunele practici privind reprezentarea ambelor sexe pe listele electorale[1]. Mai mult, aceste numere ar trebuie adunate și publicate conform documentelor internaționale la care România a aderat[2].

Legea 115/2015 prevede la art. 7 că "*Listele de candidați pentru alegerea consiliilor locale și a consiliilor județene trebuie întocmite astfel încât să asigure reprezentarea ambelor sexe, cu excepția acelora care conțin un singur candidat".* Nu există însă sancțiuni, nici nu e clar ce ar trebui să facă cineva pentru a contesta o listă. Nu există cote de reprezentare, deci fiecare partid își poate stabili prin statut echilibrul de gen pe liste.

Din 2018 legislația privind finanțarea partidelor (Legea 334/2006, art. 18) oferă bonusuri la alocarea subvențiilor pentru partidele care au femei pe listele de vot: "*Suma alocată anual partidelor politice de la bugetul de stat este de cel puțin 0,01% și de cel mult 0,04% din produsul intern brut. Pentru partidele politice care promovează femei pe listele electorale, pe locuri eligibile, suma alocată de la bugetul de stat va fi majorată dublu proporțional cu numărul mandatelor obținute în alegeri de candidații femei."*

Acesta fiind cadrul legal, să vedem acum care-i realitatea. În anul 2016, din 267.242 de candidați la locale (nivel judeţean şi local, combinat) doar 57.149 (21,38%) au fost femei[3]. Acum în 2020, cum spuneam, asemenea informaţie oficială lipseşte. **EFOR a proiectat deci un set de algoritmi şi a analizat astfel lista celor 256.038[4] candidaţi înscrişi pentru funcţii judeţene sau locale, ca să putem afla câţi din ei sunt femei.** Metoda poate genera unele erori, dar estimăm că ele sunt neglijabile. În tot cazul, e singura cale pentru a

[1] Raportul CEDAW (2017) recomandă printre altele asigurarea participării echitabile a femeilor și bărbaților la posturile de conducere, precum și adoptarea unor cote de gen pentru asigurarea parității de gen la nivelul candidaților politici, inclusiv prin adoptarea unui sistem de liste electoral de tip *fermoar*. Participarea scăzută a femeilor este remarcată și de alte rapoarte, cum ar fi cel mai recent publicat de ODIHR în urma observării alegerilor prezidențiale

[2] Vezi CEDAW General Recommendation No. 23: Political and Public Life, para. 48 (d), care prevede că statele trebuie să includă "date statistice, dezagregate pe sexe, care indică procentajul de femei în raport cu bărbații care se bucură de aceste drepturi". Vezi și 1991 Document of the Moscow Meeting of the Conference on the Human Dimension of the CSCE, para. 40.13 care obligă statele să "asigure colectarea și analiza datelor pentru a evalua în mod adecvat, monitoriza și îmbunătăți situația femeilor".

[3] Vezi raportul EFOR, Alegerile locale 2016: între schimbare și stagnare. Vezi și datele publicate de BEC în 2016.

[4] Conform setului de date publicat de Biroul Electoral Central. Menționăm că seturile de date au fost modificate de mai multe ori și reîncărcate pe site-ul oficial, fără a exista o listă a acestor modificări. Vezi și Harta candidaților la alegerile locale pe https://votcorect.ro/candidati-locale/

suplini dezinteresul şi lipsa de transparenţă în această privinţă a instituţiilor ce gestionează procesul electoral (birourile electorale, Autoritatea Electorală Permanentă). Baza de date construită de noi se găseşte, alături de acest raport, pe pagina web www.expertforum.ro/raport-participare-femei-locale.

CONCLUZIILE ANALIZEI EFOR:

1. Procentul de femei care candidează în alegerile locale a crescut faţă de iunie 2016, însă nesemnificativ, doar cu 1.5%, de la 21.4% la 22.9% (vezi Fig. 1).
2. Distribuţia teritorială pe judeţe, însumând toate cele patru tipuri de funcţii alese aflate în competiţie pe 27 septembrie, e prezentată în Fig. 1. Diferenţele sunt destul de însemnate şi **nu se observă vreo corelaţie cu nivelul de dezvoltare sau regiunea istorică**: judeţe din diverse colţuri ale ţării, cu forţă economică şi grade diferite de modernizare socială, se pot găsi atât în top, cât şi în coada listei. În cinci judeţe procentul candidaţilor femei a scăzut faţă de 2016, dar variaţile sunt foarte mici.

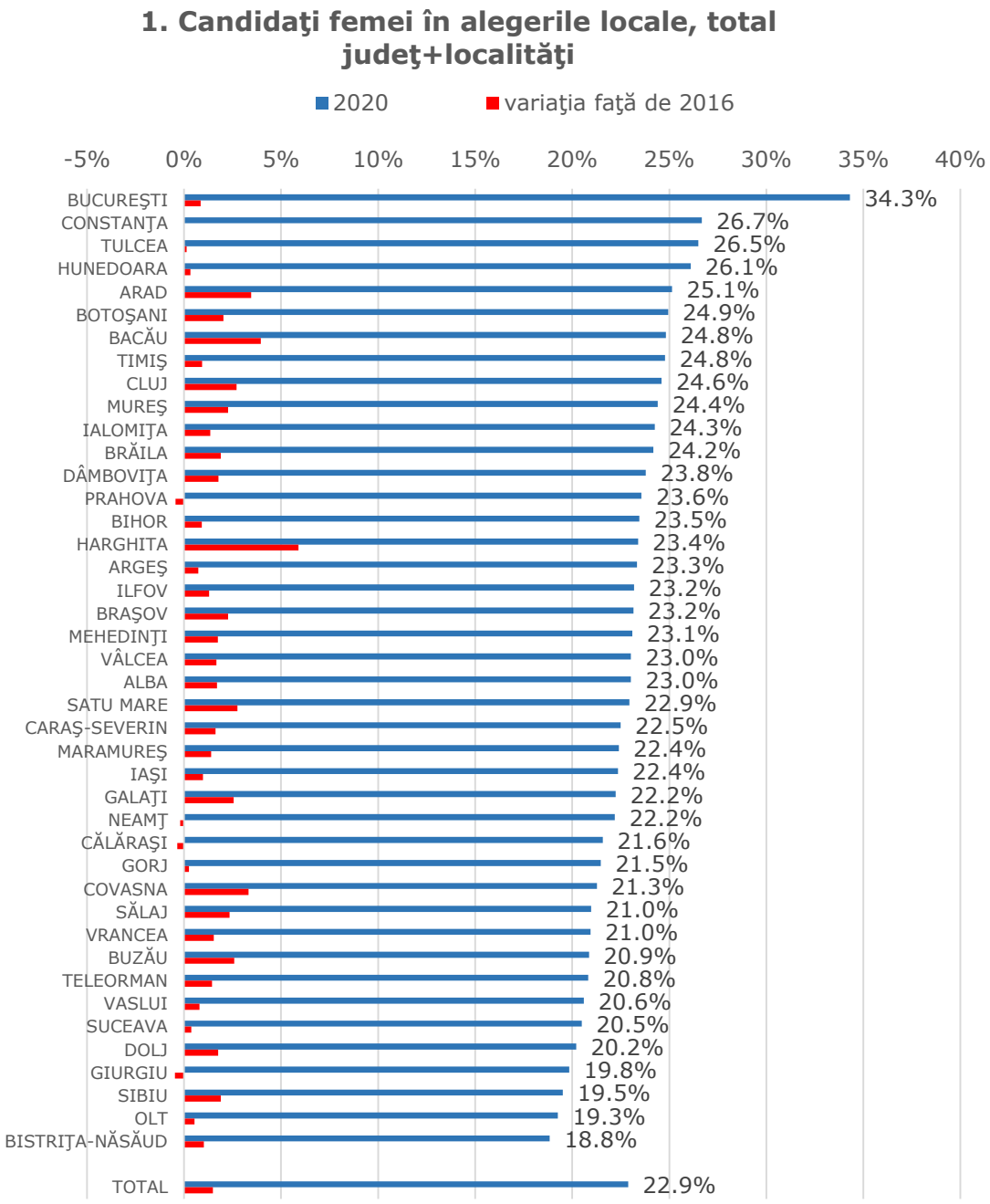

3. Situația cea mai disproporționată se întâlneşte la funcția de primar, unde sub 10% sunt candidați femei (Fig. 2). Poziția de Preşedinte de Consiliu Judeţean are un procent similar. Cu alte cuvinte, **funcţiile alese direct şi care dau legitimitate şi putere executivă reală rămân în continuare cele mai inaccesibile femeilor**.
4. Pe nivele administrative şi tipuri de UAT, **proporţia cea mai mare de candidaţi femei este în municipii** (32.3%), ceea ce era cumva de aşteptat, iar cea mai mică la nivelul comunelor rurale (Fig. 3). Cele mai multe femei pe listele electorale pentru consiliul local se regăsesc la

Sectoarele 1, 2, 3 și 6 din Bucureşti, precum și în Constanța, Galați, Iași și Brașov.

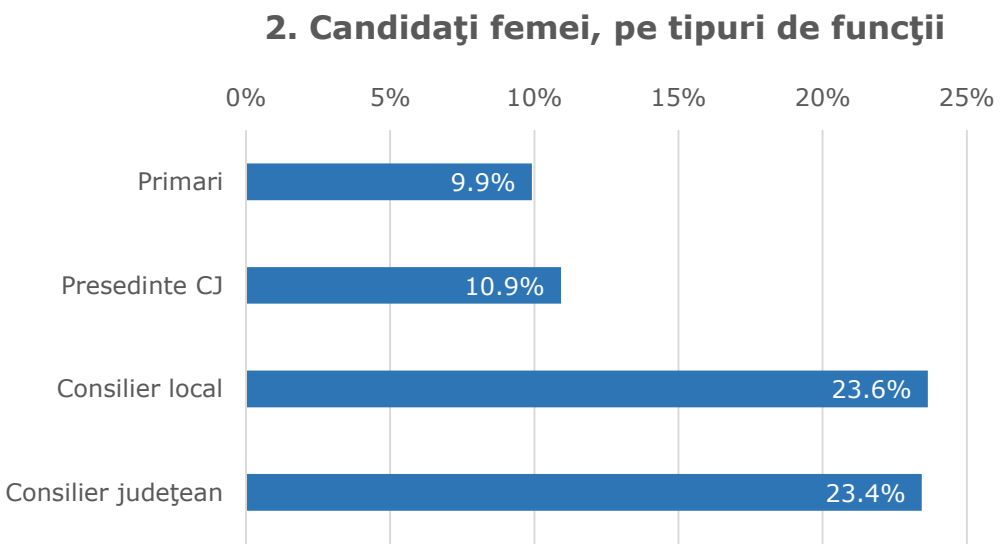

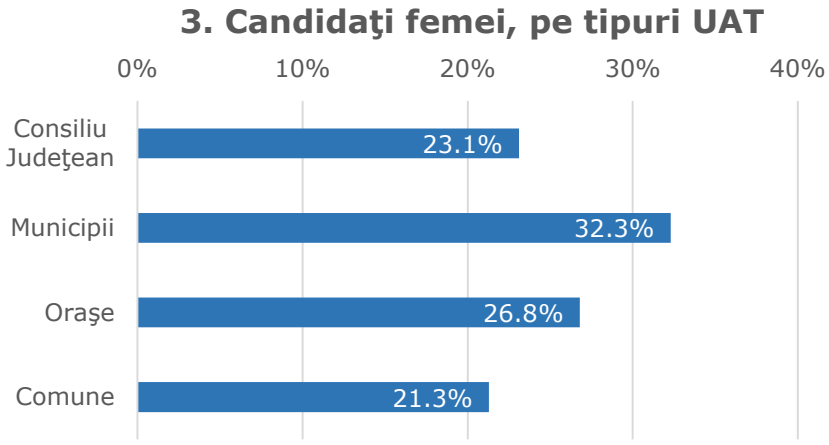

5. Dacă pe listele pentru consiliile locale aproape 50% din femei sunt pe locuri eligibile (peste locul 8), la consiliile județene situația se prezintă diferit, doar 21% din consilierii peste poziția 8 fiind femei. Asta confirmă observaţia de la punctul (3) mai sus: cu cât importanţa funcţiei e mai mare, cu atât şansa ca ea să fie ocupată de o femeie e mai mică.
6. Analiza distribuţiei pe partide (Fig. 4) arată că formaţiunle cele mai mari, cu cei mai mulţi candidaţi cu şanse reale în cursă, adică **PNL şi PSD, au procentele cele mai mici de femei pe liste**: sub 20%. Partidele nou-venite în viaţa politică, USR şi Plus, sunt în pluton, oscilând în jurul mediei de 25%. Între candidaţii independenţi, puţin peste 10% sunt femei.

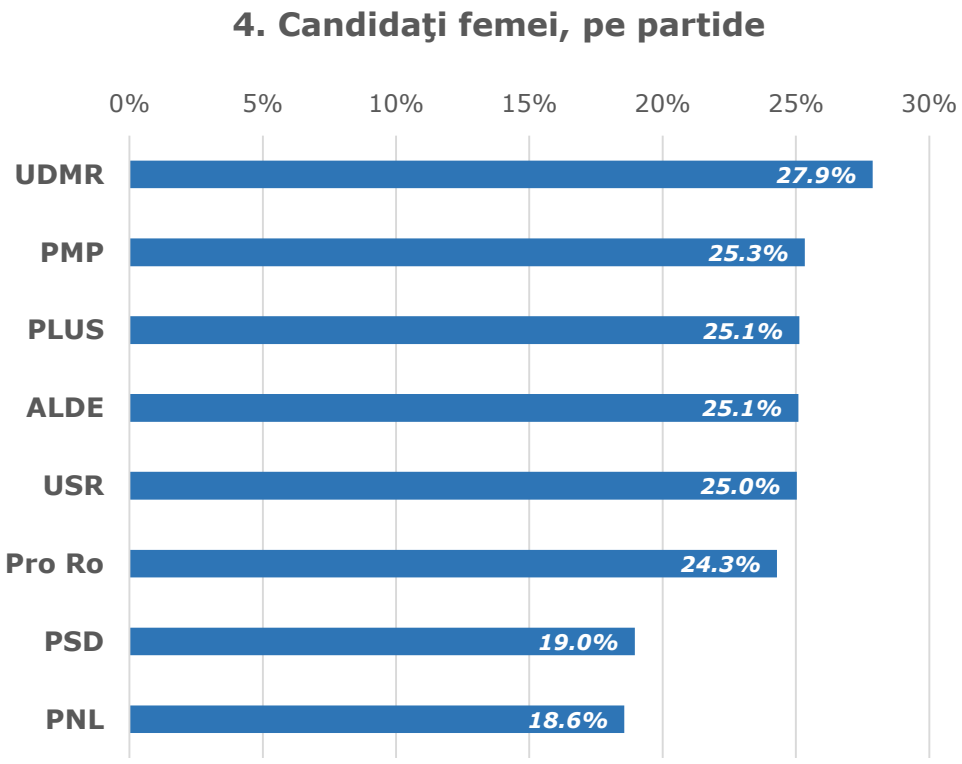

Pe scurt, situația nu s-a schimbat semnificativ în ultimii patru ani în ce privește politica de cadre a partidelor. Femeile rămân subreprezentate în listele de vot pentru alegerile locale, în special atunci când e vorba de funcţii cu putere executivă reală. Există situaţii, aşa cum am arătat în cazul listelor pentru Consiliul Județean, unde la prima vedere procentele par în regulă, dar de fapt mare parte din femei nu sunt pe locuri eligibile. Egalitatea de şanse în alegeri rămâne în România *work in progress*.

ANEXE

Consiliile locale cu cele mai multe / puţine femei pe listele de candidaţi

Procent femei pe listă	
Dorobanţu - Tulcea	57.1%
Băile Tuşnad - Harghita	52.4%
Balaciu - Ialomiţa	51.9%
Grădina - Constanţa	50.0%
Aninoasa - Dâmboviţa	50.0%
Ulieş - Harghita	50.0%
Perieţi - Ialomiţa	50.0%
…..	…..
Bărăganu - Constanţa	4.9%
Panaci - Suceava	4.9%
Beidaud - Tulcea	4.9%
Cristolţ - Sălaj	4.2%
Salcia - Prahova	4.0%
Iecea Mare - Timiş	3.6%
Coroieni - Maramureş	2.2%

Consiliile judeţene cu cele mai multe /puţine femei pe listele de candidaţi

Procent femei pe listă	
BRĂILA	32.3%
SIBIU	29.4%
CONSTANŢA	29.3%
DÂMBOVIŢA	29.1%
HUNEDOARA	28.4%
…..	…..
SATU MARE	18.1%
COVASNA	17.8%
OLT	17.6%
MEHEDINŢI	16.7%
VASLUI	13.0%

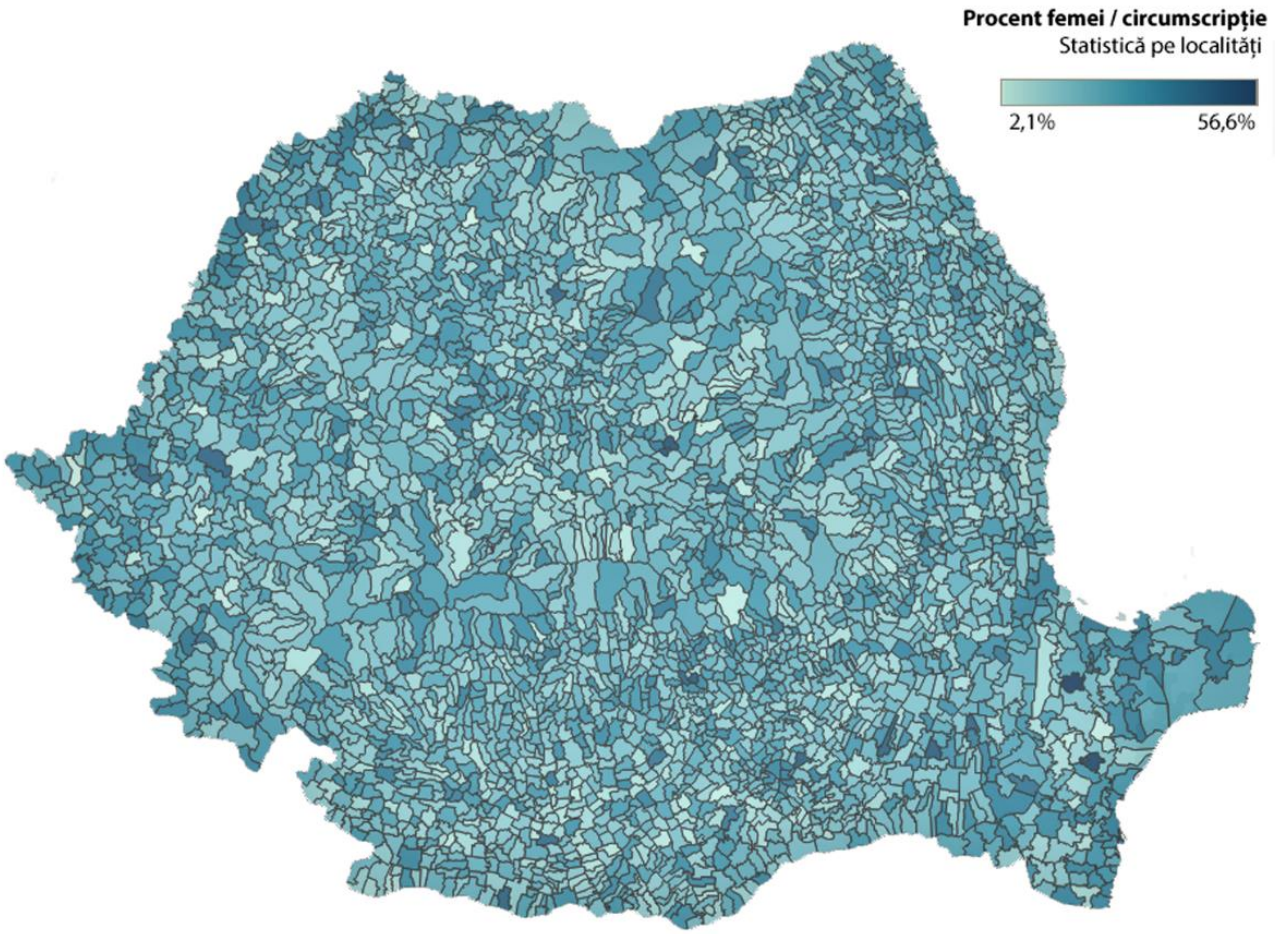

Vezi și

www.votcorect.ro/candidati-locale

Judet: ARAD

Funcția: All

Partid/Candidat independent: All

Candidat	Funcția	Partid/Candidat independent	Circumscriptie electorala
ABRAHAM MILAN-IAROSLAV	CONSILIERI LOCALI	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	ORAȘ NĂDLAC
ABRUDAN ADRIAN	CONSILIERI LOCALI	PARTIDUL MIȘCAREA POPULARĂ	ARAD
ABRUDAN CĂLIN-ILIE	CONSILIERI LOCALI	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	ORAȘ INEU
	PRIMARI	PARTIDUL NATIONAL LIBERAL	ORAS INEU

EXPERT FORUM VOT CORECT

HARTA CANDIDAȚILOR LA ALEGERILE LOCALE DIN 2020